

HŽ INFRASTRUKTURA

**Opći uvjeti ugovora o pristupu željezničkoj
infrastrukturi**

Sadržaj

GLAVA I. – OPĆE ODREDBE.....	4
<i>Svrha i djelokrug Općih uvjeta ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi</i>	<i>4</i>
<i>Pojmovi</i>	<i>4</i>
<i>Željezničke usluge koje pruža HŽI</i>	<i>5</i>
GLAVA II. – PRAVA I OBVEZE ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA I HŽI-A GLEDE KORIŠTENJA ŽELJEZNIČKIH USLUGA	5
<i>Poštivanje operativnih i tehničkih propisa.....</i>	<i>5</i>
<i>Zaštita okoliša</i>	<i>6</i>
ODJELJAK 1. – ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA	6
<i>Dostupnost željezničke infrastrukture</i>	<i>6</i>
<i>Provjera ispravnosti željezničke infrastrukture</i>	<i>6</i>
ODJELJAK 2. – VOZNI PARK ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA	6
<i>Uvjeti koje mora ispunjavati vozni park željezničkog prijevoznika.....</i>	<i>6</i>
<i>Povlačenje neprikladnog voznog parka tijekom prometovanja.....</i>	<i>7</i>
<i>Posljedice povlačenja neprikladnog voznog parka.....</i>	<i>8</i>
ODJELJAK 3. – OSOBLJE ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA	8
<i>Uvjeti koje mora ispunjavati osoblje željezničkog prijevoznika.....</i>	<i>8</i>
<i>Povlačenje neovlaštenog osoblja tijekom prometovanja.....</i>	<i>8</i>
<i>Posljedice povlačenja neovlaštenog osoblja.....</i>	<i>9</i>
ODJELJAK 4. – OSOBLJE HŽI-A.....	9
ODJELJAK 5. – NAČIN KORIŠTENJA INFRASTRUKTURNOG KAPACITETA.....	10
<i>Opća načela</i>	<i>10</i>
<i>Operativne informacije glede kretanja pojedinih vlakova koje se šalju prije polaska vlaka</i>	<i>10</i>
<i>Tijek informacija</i>	<i>10</i>
<i>Usklađenost s karakteristikama dodijeljenih trasa</i>	<i>11</i>
<i>Tovarenje vagona.....</i>	<i>11</i>
ODJELJAK 6. – IZVANREDNE SITUACIJE I KOREKTIVNI POSTUPCI.....	11
<i>Definicija izvanredne situacije.....</i>	<i>11</i>
<i>Obavijest željezničkog prijevoznika i HŽI-a o izvanrednim situacijama</i>	<i>11</i>
<i>Mjere za normalizaciju uvjeta prometa.....</i>	<i>12</i>
<i>Raščišćavanje pruge.....</i>	<i>12</i>
<i>Zaustavljanje vlakova.....</i>	<i>13</i>
ODJELJAK 7. –OTKAZIVANJE DODIJELJENIH TRASA	13
<i>Otkazivanje dodijeljenih trasa od strane HŽI-a.....</i>	<i>13</i>
<i>Otkazivanje dodijeljenih trasa od strane željezničkog prijevoznika.....</i>	<i>14</i>
ODJELJAK 8. –FINANCIJSKE POSLJEDICE OGRANIČAVANJA I OTKAZIVANJA DODIJELJENIH TRASA	14
GLAVA III. – PLAĆANJE	14
<i>Načela naplate</i>	<i>14</i>
<i>Izdavanje računa.....</i>	<i>15</i>
GLAVA IV. –POSLJEDICE KAŠNJENJA I PREKIDA PROMETA.....	15
ODJELJAK 1. –PRAVO REGRESA ZA ŠTETU PLAĆENU UGOVORNIM PARTNERIMA ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA I HŽI-A	15
<i>Pravo regresa željezničkog prijevoznika prema HŽI-u.....</i>	<i>15</i>
<i>Pravo regresa HŽI-a prema željezničkom prijevozniku</i>	<i>15</i>
ODJELJAK 2. –ŠTETA KOJU PRETRPI ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZNIK I HŽI	16
GLAVA V. – ADMINISTRATIVNI ZAHTJEVI.....	16
GLAVA VI. – ODGOVORNOST UGOVORNIH STRANA U SLUČAJU NESREĆA I DRUGIH DOGAĐAJA.....	16
ODJELJAK 1. –OPĆE ODREDBE	16
<i>Opće odredbe.....</i>	<i>16</i>
ODJELJAK 2. –ODGOVORNOST HŽI-A	16
<i>Odgovornost HŽI-a.....</i>	<i>16</i>

<i>Oslobođenje od odgovornosti</i>	17
ODJELJAK 3. –ODGOVORNOST ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA.....	17
<i>Odgovornost željezničkog prijevoznika</i>	17
<i>Oslobođenje od odgovornosti</i>	18
ODJELJAK 4. – NEMOGUĆNOST KORIŠTENJA	18
ODJELJAK 5. – POPRATNI UZROCI	18
ODJELJAK 6. – GUBITAK PRAVA NA POZIVANJE NA OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI	18
ODJELJAK 7. – ODGOVORNOST ZA PODIZVRŠITELJE	19
GLAVA VII. – TRAJANJE I RASKID UGOVORA O PRISTUPU.....	19
GLAVA VIII. – POVJERLJIVOST	20
GLAVA IX. – RJEŠAVANJE SPOROVA, NADLEŽNOST, MJERODAVNO PRAVO.....	20
<i>Sporovi</i>	20
<i>Mjerodavno pravo</i>	21
<i>Završne odredbe</i>	21

Glava I. – Opće odredbe

Svrha i djelokrug Općih uvjeta ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi

Članak 1.

- 1) Opći uvjeti ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi (dalje: Opći uvjeti) određuju pravne, administrativne, tehničke i financijske ugovorne uvjete pod kojima željeznički prijevoznik (dalje: ŽP) može koristiti željezničku infrastrukturu kojom upravlja HŽ Infrastruktura d.o.o. (dalje: HŽI).
- 2) Opći uvjeti se primjenjuju na sve ugovore o pristupu željezničkoj infrastrukturi kojom upravlja HŽI. Potpisivanjem ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi, ŽP priznaje i prihvaća sadržaj Općih uvjeta i oni postaju sastavni dio ugovora o pristupu.
- 3) Ukoliko se ovim općim uvjetima ne odredi drugačije, odredbe koje se odnose na ŽP-e primjenjuju se i na međunarodne grupacije ŽP-a.
- 4) HŽI zadržava pravo izmjene i/ili dopune ovih Općih uvjeta. Opći uvjeti se mijenjaju i/ili dopunjuju prije potpisivanja ugovora o pristupu. Potpisivanjem ugovora o pristupu, ŽP pristaje na izmijenjene i/ili promijenjene Opće uvjete.

Pojmovi

Članak 2.

Pojedini izrazi u smislu ovih općih uvjeta imaju sljedeće značenje:

- *Željeznička infrastruktura* je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske kojim na temelju Zakona o željeznici i Ugovora o upravljanju željezničkom infrastrukturom upravlja HŽI
- *HŽI kao upravitelj infrastrukture (UI)* je pravna osoba odgovorna za građenje, upravljanje, obnovu i održavanje željezničke infrastrukture, uključujući i organiziranje i reguliranje prometa
- *Željeznički prijevoznik (ŽP)* je svaka pravna osoba koja ispunjava uvjete za željezničkog prijevoznika i koja je sa HŽI-om sklopila Ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi RH
- *Međunarodna grupacija željezničkih prijevoznika* je svaka organizacija koju čine najmanje dva željeznička prijevoznika osnovana u različitim državama članicama radi obavljanja usluga u međunarodnom željezničkom prijevozu između država članica
- *Podizvršitelj željezničkog prijevoznika i HŽI-a* je fizička ili pravna osoba čije usluge u izvršenju ugovora o pristupu koristi ŽP ili HŽI kada ta fizička ili pravna osoba djeluje u okviru svoje djelatnosti

- *Osoblje* je svaka osoba koju zapošljava ŽP ili HŽI ili njihov podizvršitelj i koja izvršava usluge povezane s korištenjem željezničke infrastrukture
- *Treća osoba* je svaka fizička ili pravna osoba koja nije HŽI, ŽP niti njihov podizvršitelj
- *Trasa vlaka* je infrastrukturni kapacitet potreban za vožnju vlaka između dva službena mjesta u određenom vremenu
- *Propis* je obvezujuće pravilo, bez obzira na njegov naziv (zakon, pravilnik, odluka...) ili mjera (međunarodna ili domaća), koje je doneseno na međunarodnoj razini, od strane Republike Hrvatske ili HŽI-a u onoj mjeri u kojoj je HŽI ovlašten donositi obvezujuća pravila
- *Vozni park željezničkog prijevoznika* označava bilo koju vrstu željezničkog vozila (na primjer lokomotiva, vagon i druga vozila) koje koristi ŽP ili njegov podizvršitelj, bez obzira na njihovo vlasništvo ili sustav upravljanja
- *Željeznički promet* je promet vlakova i željezničkih vozila koji se odvija na željezničkim prugama
- *Pristup željezničkoj infrastrukturi* je pravo ŽP-a da obavlja željeznički prijevoz na željezničkoj infrastrukturi sukladno Ugovoru o pristupu
- *Vlakkilometar* je mjerna jedinica koja izražava vožnju jednog vlaka na udaljenosti od jednog kilometra na ugovorenoj trasi
- *Trasakilometar* je mjerna jedinica kojom se izražava ukupna duljina trase u kilometrima

Željezničke usluge koje pruža HŽI Članak 3.

Željezničke usluge koje HŽI pruža ŽP-u u razdoblju važenja voznog reda, a za koje se sklapa Ugovor o pristupu su minimalni pristupni paket i pristup prugom do uslužnih objekata.

Glava II. – Prava i obveze željezničkog prijevoznika i HŽI-a glede korištenja željezničkih usluga

Poštivanje operativnih i tehničkih propisa Članak 4.

1) HŽI će ŽP-u, putem portala HŽI-a namijenjenom vanjskim korisnicima (ŽP-ima), učiniti dostupnom svu dokumentaciju (operativni i tehnički propisi) koju je izdao HŽI, a koja se odnosi na korištenje željezničkih usluga navedenih u ugovoru o pristupu. Popis navedene dokumentacije je sadržan u ugovoru o pristupu.

2) ŽP je dužan pridržavati se ovih pravila i propisa kako prije početka tako i tijekom odvijanja prometa.

Zaštita okoliša
Članak 5.

HŽI i ŽP će postupati u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita okoliša.

Odjeljak 1. – Željeznička infrastruktura

Dostupnost željezničke infrastrukture
Članak 6.

1) HŽI će osigurati da je željeznička infrastruktura podesna i raspoloživa za odvijanje prometa prema odredbama ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi i pod uvjetima određenim u Izvješću o mreži.

2) HŽI je odgovoran za održavanje željezničke infrastrukture kojom upravlja i ovlašten je intervenirati tijekom odvijanja prometa kako bi zajamčio podesnost i raspoloživost željezničke infrastrukture.

Provjera ispravnosti željezničke infrastrukture
Članak 7.

1) ŽP može tražiti ispitivanje željezničke infrastrukture ukoliko posumnja da željeznička infrastruktura ugrožava sigurnost prometa ili da je željeznička infrastruktura uzrok oštećenja voznog parka ili da može prouzročiti oštećenja voznog parka.

2) Ispitivanja iz stavka 1. ovog članka će biti obavljena na način da što manje ometaju izvršenje prijevoza.

3) Ukoliko ispitivanje pokaže da željeznička infrastruktura zadovoljava uvjete za sigurnost prometa ili da nije uzrok oštećenja voznog parka, HŽI ima pravo na naknadu troškova uzrokovanih ispitivanjem.

Odjeljak 2. – Vozni park željezničkog prijevoznika

Uvjeti koje mora ispunjavati vozni park željezničkog prijevoznika
Članak 8.

1) ŽP može koristiti samo vozni park koji je odobrilo nadležno tijelo. Na izričit zahtjev HŽI-a, ŽP će o ovome dostaviti dokaze u obliku odobrenja za uporabu koje je izdalo

nadležno tijelo ili u obliku druge odgovarajuće potvrde ako ovi dokazi nisu dostupni u javnom registru.

2) ŽP će osigurati da se u održavanju njegovog voznog parka poštuju pravila o sigurnosti. U slučaju nepotpunog ili neispravno provedenog pregleda ili održavanja voznog parka, na odgovarajući način će se primijeniti odredbe o povlačenju voznog parka.

3) ŽP će osigurati da su vozila koja koristi prikladna za promet određen ugovorom o pristupu, da su kompatibilna s posebnim karakteristikama željezničke infrastrukture na kojoj se koriste i da su u skladu s odobrenjem za uporabu.

4) HŽI može tražiti ispitivanje voznog parka koji koristi ŽP ukoliko posumnja da vozni park ugrožava sigurnost prometa ili da je prouzročio ili može prouzročiti oštećenja željezničke infrastrukture.

5) Ispitivanja iz stavka 4. ovog članka će biti obavljena na način da što manje ometaju izvršenje prijevoza.

6) Ukoliko ispitivanje iz stavka 4. ovog članka pokaže da vozni park zadovoljava uvjete za sigurnost prometa ili da nije uzrok oštećenja željezničke infrastrukture, ŽP ima pravo na naknadu troškova uzrokovanih ispitivanjem.

7) Vozni park koji ne udovoljava tehničkim uvjetima željezničke pruge (npr. vožnja pod posebnim uvjetima kao što su vozila koja prelaze širinu slobodnog profila, duljina vlaka, masa vlaka itd.), iznimno može prometovati uz odobrenje HŽI-a i u skladu s posebnim uvjetima HŽI-a.

Povlačenje neprikladnog voznog parka tijekom prometovanja

Članak 9.

1) *Neprikladni vozni park* je vozni park koji nije odobren ili, iako je prethodno odobren od strane nadležnog tijela iz nekog razloga koji je nastao nakon odobravanja više ne ispunjava uvjete za izdavanje odobrenja za uporabu, sigurnosna pravila ili posebne karakteristike željezničke infrastrukture na kojoj će se koristiti.

2) Kako bi se izbjegao svaki rizik glede sigurnosti, zdravlja ljudi ili zagađenja okoliša, ili spriječila šteta na željezničkoj infrastrukturi, HŽI je ovlašten, na temelju načela neodgodive predostrožnosti, zaustaviti vlak u kojem se nalazi jedno ili više neprikladnih vozila. Vlaku će biti dozvoljeno daljnje prometovanje nakon povlačenja ovih vozila osim kada je to tehnički ili operativno nemoguće.

3) ŽP je dužan bez odgađanja povući neprikladan vozni park. ŽP može zatražiti pomoć drugog ŽP-a ili kada se povlačenje odvija neželjezničkim putem može tražiti pomoć drugih kvalificiranih poduzeća za koje onda snosi odgovornost.

4) Ako ŽP ne ispuni svoju obvezu povlačenja neprikladnog voznog parka, HŽI ima pravo sam učiniti navedeno ili za to zadužiti drugi ŽP ili kvalificirano poduzeće.

Posljedice povlačenja neprikladnog voznog parka

Članak 10.

- 1) U slučajevima iz članka 9. ovih Općih uvjeta, ŽP snosi troškove i rizike zbog povlačenja neprikladnog voznog parka, ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o odgovornosti i/ili sustav pokazatelja kvalitete prijevoza.
- 2) ŽP nije dužan HŽI-u platiti infrastrukturnu naknadu za kapacitet koji nije mogao koristiti u slučajevima kada ŽP nije mogao koristiti željezničke usluge HŽI-a zbog toga što je njegov vozni park neprikladan, te je zbog toga zaustavljen ili povučen.
- 3) U slučaju kada je vozni park postao neprikladan zbog HŽI-ja, troškove i rizike iz ovog članka snosi HŽI ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o odgovornosti i/ili sustav pokazatelja kvalitete prijevoza. ŽP snosi troškove i rizike koji proizlaze iz činjenja ili propuštanja koje je ŽP počinio bilo s namjerom da uzrokuje štetu ili zbog nepažnje i uz znanje da će do štete vjerojatno doći.
- 4) Ove odredbe nemaju utjecaja na naknadu koju bilo koja od ugovornih strana treba platiti u skladu s glavama IV i VI ovih Općih uvjeta.

Odjeljak 3. – Osoblje željezničkog prijevoznika

Uvjeti koje mora ispunjavati osoblje željezničkog prijevoznika

Članak 11.

- 1) ŽP će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ispunjava odgovarajuće uvjete iz domaćeg i međunarodnog prava te sigurnosna i prometna pravila HŽI-a.
- 2) ŽP će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ima potrebno znanje o željezničkim prugama i postrojenjima.
- 3) ŽP će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ima potrebno znanje hrvatskog jezika.

Povlačenje neovlaštenog osoblja tijekom prometovanja

Članak 12.

- 1) Kako bi se izbjegao svaki rizik glede sigurnosti prometa, zdravlja ljudi ili zaštite okoliša, HŽI je ovlašten, na temelju načela neodgodive predostrožnosti, zaustaviti vlak kojim upravlja jedan ili više neovlaštenih članova osoblja koji su uključeni u sigurnosne ili prometne operacije. Međutim, vlaku će biti dozvoljeno daljnje prometovanje nakon što ŽP zamijeni dotično osoblje.
- 2) U slučaju da zamjena osoblja nije moguća, vlak ne smije nastaviti putovanje te se vlak ili vozilo može povući sukladno članku 9. ovih Općih uvjeta.

Posljedice povlačenja neovlaštenog osoblja
Članak 13.

- 1) U slučajevima iz članka 12. ovih Općih uvjeta ŽP snosi troškove i rizike koji proizlaze iz odluke HŽI-a, ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o odgovornosti i/ili sustav pokazatelja kvalitete prijevoza.
- 2) ŽP ne može potraživati naknadu za bilo koju štetu ili za prekid prijevoza koje su posljedica odluke HŽI-a donesene zbog korištenja neovlaštenog osoblja ili zbog povlačenja takvog osoblja.
- 3) ŽP nije dužan HŽI-u platiti infrastrukturnu naknadu u slučajevima kada ŽP nije mogao koristiti željezničke usluge HŽI-a zbog toga što je jedan ili više članova njegovog osoblja povučen.
- 4) U slučaju kada HŽI neopravdano koristi ovlaštenja iz članka 12. ovih Općih uvjeta, troškove i rizike snosi HŽI ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o odgovornosti i/ili sustav pokazatelja kvalitete prijevoza. ŽP snosi troškove i rizike koji proizlaze iz činjenja ili propuštanja koje je ŽP počinio bilo s namjerom da uzrokuje takvu štetu ili zbog nepažnje i uz znanje da će do te štete vjerojatno doći.
- 5) Ove odredbe nemaju utjecaja na naknadu koju bilo koja od ugovornih strana treba platiti u skladu s glavama IV i VI ovih Općih uvjeta.

Odjeljak 4. – Osoblje HŽI-a

Članak 14.

- 1) HŽI će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ispunjava odgovarajuće uvjete iz domaćeg i međunarodnog prava te sigurnosna i prometna pravila.
- 2) HŽI će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ima potrebno znanje o željezničkim prugama i postrojenjima koje su predmet usluga koje se pružaju ŽP-u.
- 3) HŽI će osigurati da njegovo osoblje i osoblje njegovih podizvršitelja ima potrebno znanje hrvatskog jezika.
- 4) Kako bi se izbjegao svaki rizik glede sigurnosti prometa, zdravlja ljudi ili zaštite okoliša, na temelju načela neodgodive predostrožnosti i nakon upozorenja od strane ŽP-a, HŽI će povući svoje osoblje uključeno u sigurnosne ili prometne operacije ako se pokaže da je osoblje neovlašteno.
- 5) U slučajevima iz stavka 4. ovog članka HŽI snosi troškove i rizike koji proizlaze iz upozorenja ŽP-a, ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o odgovornosti i/ili sustav pokazatelja kvalitete prijevoza.

Odjeljak 5. – Način korištenja infrastrukturnog kapaciteta

Opća načela

Članak 15.

- 1) Sve trase vlakova koje su dodijeljene ŽP-u stoje mu na raspolaganju. Pod uvjetom da ŽP ispunjava sve potrebne zahtjeve (osobito sigurnosne uvjete), samostalno odlučuje o učinkovitom korištenju ovih trasa.
- 2) Opća pravila glede otkazivanja dodijeljenih trasa vlakova sadržana su u Odjeljku 7. ovih Općih uvjeta.
- 3) ŽP ne smije dodijeljeni infrastrukturni kapacitet prenijeti na treće osobe.

Operativne informacije glede kretanja pojedinih vlakova koje se šalju prije polaska vlaka

Članak 16.

- 1) Sve informacije koje ugovorne strane moraju međusobno razmijeniti prije polaska vlaka navedene su u mjerodavnim propisima i u operativnim postupcima.
- 2) Ukoliko ŽP ne dostavi informacije koje je dužan dostaviti, nema pravo korištenja trase.
- 3) U slučaju da se ugovorne strane ne dogovore drugačije, ŽP će HŽI izvještavati o spremnosti vlaka za polazak, sukladno mjerodavnim propisima i operativnim postupcima.
- 4) HŽI i ŽP će razmjenjivati informacije o opasnom teretu sukladno pravilima RID-a, Zakona o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07) te drugim mjerodavnim propisima.
- 5) Ugovorne strane se mogu sporazumjeti o pružanju ostalih informacija u posebnim okolnostima, posebice u statističke svrhe.

Tijek informacija

Članak 17.

- 1) HŽI i ŽP će osigurati da je njihovo osoblje i osoblje njihovih podizvršitelja dostupno za preuzimanje informacija od druge strane i da je ovlašteno za donošenje operativnih odluka u ime svojeg poduzeća. HŽI mora imati mogućnost da na svakom vlaku uspostavi kontakt s barem jednim članom osoblja ŽP-a ili njegovog podizvršitelja.
- 2) HŽI i ŽP će se međusobno obavještavati o kretanju vlakova, otkazivanju vlakova, prekidu željezničkog prometa, potrebi supstituiranja vlakova autobusima, o promjeni prijevoznog puta, ponovnoj uspostavi prometa i drugim bitnim okolnostima važnim za željeznički promet.

Usklađenost s karakteristikama dodijeljenih trasa
Članak 18.

- 1) Ugovorne strane će se ponašati na način koji osigurava usklađenost s karakteristikama dodijeljenih trasa, posebice s voznim redom i prijevoznim putom.
- 2) Željeznička Infrastruktura HŽI-a i načini njenog korištenja u normalnim operativnim uvjetima će ŽP-u omogućiti korištenje dodijeljenih trasa u skladu s njihovim karakteristikama.
- 3) Kako bi se osiguralo odgovarajuće korištenje željezničke infrastrukture od strane svih ŽP-a, ŽP će osigurati usklađenost s karakteristikama dodijeljenih trasa, ne dovodeći u pitanje mogućnost prilagodbe voznog reda koja je definirana u mjerodavnim postupcima (na primjer, postupci koji omogućavaju da vlak vozi prije određenog voznog reda kad je spreman za polazak, a nakon sporazuma sa HŽI-om).
- 4) ŽP mora koristiti vozni park koji je u skladu s karakteristikama dodijeljenih trasa, osim ako se u skladu s mjerodavnim propisima drugačije sporazumio sa HŽI-om te ga o tome unaprijed obavijestio (vidi članak 21. ovih Općih uvjeta).

Tovarenje vagona
Članak 19.

- 1) Tovarenje vagona se izvršava na način koji je u skladu s mjerodavnim propisima u pogledu sigurnosti osoba i stvari te zaštite okoliša.
- 2) ŽP će osigurati da su željeznička vozila pravilno utovarena i da takva ostanu tijekom cijelog putovanja, uzimajući u obzir posebice sljedeće zahtjeve: raspored tereta, osovinsko opterećenje, osiguranje tereta i kinematički profil.

Odjeljak 6. – Izvanredne situacije i korektivni postupci

Definicija izvanredne situacije
Članak 20.

Izvanredna situacija označava nepredviđen događaj koji ima utjecaj na sigurnost, točnost i nesmetano odvijanje prometa, kao što su nesreće, prosvjedi, ekološki ili klimatski utjecaji, tehnički kvarovi na željezničkoj infrastrukturi ili na voznom parku, događaji povezani s funkcioniranjem željezničke infrastrukture ili voznog parka.

Obavijest željezničkog prijevoznika i HŽI-a o izvanrednim situacijama
Članak 21.

- 1) HŽI će odmah obavijestiti ŽP o svim izvanrednim situacijama koje su posljedica stanja na mreži (posebno o onima koje je prouzročio drugi ŽP), a koje mogu dovesti do odstupanja od karakteristika dodijeljenih trasa, neovisno o njihovom uzroku (s obzirom na posljedice za promet ŽP-a).

2) ŽP će bez odgađanja izvijestiti HŽI o bilo kakvim izvanrednim situacijama koje proizlaze iz njegovog rada čak i ako se ne očekuju izravne posljedice za sigurnost i planirano odvijanje prometa.

3) HŽI i ŽP će imenovati osobe/radna mjesta potrebna za realizaciju obveza iz stavka 1. i 2. ovog članka. Popis osoba/radnih mjesta nalazi se ugovoru o pristupu.

Mjere za normalizaciju uvjeta prometa

Članak 22.

1) U slučaju izvanrednih situacija ugovorne strane će učiniti sve što je u njihovoj moći da se u razumnom razdoblju normaliziraju uvjeti prometa.

2) U interesu svih ŽP-a i, kada je to moguće, nakon savjetovanja/ obavještanja s uključenim ŽP-ima (ako se ugovorne strane ne dogovore drugačije), HŽI će poduzeti sve moguće korake da se normaliziraju uvjeti prometa, osobito primjenom svog plana hitnih mjera. U tom cilju, HŽI može, ne dovodeći u pitanje primjenu odjeljka 7. ovih Općih uvjeta, odlučiti da se smanji brzina vlaka, preusmjeriti vlakove na alternativni prijevozni put ili narediti korištenje alternativnih infrastrukturnih postrojenja (npr. perona, objekata za točenje goriva, kolosijeka za skladištenje itd.). ŽP će poštivati odluke HŽI-a čak i ako među ugovornim stranama nije postignut sporazum.

3) Jedna ugovorna strana može, ako je to nužno i samo u iznimnim okolnostima, ne dovodeći u pitanje primjenu članka 23., zatražiti od druge raspoloživa sredstva koja su najprimjerenija za normalizaciju uvjeta prometa u što kraćem roku.

4) Trošak navedene pomoći jedne od ugovornih strana, ako ona nije prouzročila izvanrednu situaciju, snosi ona strana koja je pomoć zatražila bez obzira na pravo te strane da zatraži punu naknadu troškova od osobe (npr. drugog ŽP-a ili HŽI-a) koja je prouzročila izvanrednu situaciju.

Raščišćavanje pruge

Članak 23.

1) U slučaju neprohodnosti pruge zbog neispravnog vlaka ili vozila, HŽI će poduzeti sve potrebne radnje za povlačenje ili potiskivanje neispravnog vlaka ili vozila do prvog kolodvora. Za povlačenje ili potiskivanje neispravnog vlaka ili vozila HŽI je ovlašten upotrijebiti prvo podesno vučno vozilo bilo kojeg ŽP-a. ŽP čije vučno vozilo je upotrijebljeno za povlačenje ili potiskivanje neispravnog vučnog vozila nema pravo na naknadu troškova pružanja pomoći (načelo solidarnosti).

2) U ostalim slučajevima neispravnosti vlaka ili vozila, HŽI će od ŽP-a zatražiti uklanjanje vlaka ili vozila. Ukoliko ŽP u razumnom roku ne ukloni svoj neispravan vlak ili vozilo, HŽI će od drugog ŽP-a zatražiti pomoć u premještanju neispravnog vlaka ili vozila. HŽI će ŽP-u koje je pružilo pomoć u premještanju neispravnog vlaka ili vozila nadoknaditi troškove pružanja pomoći (radno vrijeme strojovođe, korištenje vučnog vozila, trošak goriva itd.), ne dovodeći u pitanje pravo tog ŽP-a da traži naknadu štete od ŽP-a kojemu je pružena pomoć. HŽI će ŽP-u koje je pružilo pomoć,

na njegov zahtjev, dostaviti ime ŽP-a kojemu je pružena pomoć. Kada neispravan vlak ili vozilo ukloni drugi ŽP, ŽP koji upravlja ovim vlakom ili vozilom će HŽI-u naknaditi troškove koje je HŽI platio ŽP-u koje je pružilo pomoć.

3) U slučaju neprohodnosti pruge kada je uzrok neprohodnosti pruge HŽI, HŽI će odlučiti o primjerenoj mjeri za raščišćavanje pruge.

Zaustavljanje vlakova

Članak 24.

1) HŽI i ŽP imaju pravo i obvezu zaustavljanja vlakova ukoliko prema njihovoj procjeni postoji rizik od nastanka posljedica po uredno i sigurno odvijanje prometa osim u slučaju kada bi zaustavljanje vlaka moglo prouzročiti veću štetu nego nastavak vožnje.

2) HŽI i ŽP će omogućiti nastavak vožnje vlaka odmah po prestanku razloga za zaustavljanje.

Odjeljak 7. –Otkazivanje dodijeljenih trasa

Otkazivanje dodijeljenih trasa od strane HŽI-a

Članak 25.

1) Ne dovodeći u pitanje primjenu članka 27. ovih Općih uvjeta, HŽI može otkazati dodijeljene trase na koje izravno ili neizravno utječu izvanredne situacije definirane u članku 20. ovih Općih uvjeta.

HŽI će uložiti razumne napore da smanji poteškoće ŽP-u, posebice tako što će ŽP-u ponuditi mogućnost dodjele alternativne trase, uzimajući u obzir tehničke specifikacije vlaka ŽP-a i kapacitet željezničke mreže.

2) HŽI može otkazati dodijeljene trase zbog izvođenja radova na željezničkoj infrastrukturi.

U slučaju otkazivanja trasa zbog radova na željezničkoj infrastrukturi koje HŽI nije planirao u postupku izrade voznog reda, osim kada se radi o hitnom slučaju i u slučaju kada je to nužno zbog kvara koji je željezničku infrastrukturu privremeno onesposobio, ŽP i HŽI će se sporazumjeti o izvršenju prometa.

3) HŽI može otkazati dodijeljene trase na koje se izravno ili neizravno odnosi neko ograničenje (npr. ukidanje ili povlačenje) vezano uz dozvolu ŽP-a, potvrdu o sigurnosti ili uvjete osiguranja.

HŽI raspolaže otkazanim trasama. Kada ŽP povrati pravo na korištenje infrastrukturne mreže, mora uputiti drugi zahtjev za dodjelu trase u skladu s uobičajenim postupkom dodjele trasa.

4) HŽI može otkazati dodijeljene trase ukoliko utvrdi da ih ŽP koristi ispod praga određenog u Izvješću o mreži (Poglavlje 4.6).

HŽI može raspolagati otkazanim trasama nakon što ŽP-u bude dostavljena pisana obavijest o otkazivanju.

Otkazivanje dodijeljenih trasa od strane željezničkog prijevoznika

Članak 26.

ŽP može jednostrano otkazati dodijeljene trase nakon što o tome obavijesti HŽI.

Odjeljak 8. –Financijske posljedice ograničavanja i otkazivanja dodijeljenih trasa

Članak 27.

1) Ako HŽI može ponuditi razumnu alternativnu trasu dodijeljenoj trasi koja je otkazana u skladu sa člankom 25. stavcima 1. i 2. ovih Općih uvjeta, infrastrukturna naknada za alternativnu trasu ne može biti viša od infrastrukturne naknade za dodijeljenu trasu. HŽI će naplatiti punu cijenu alternativne trase kada do otkaza dođe zbog okolnosti iz članka 37. ovih Općih uvjeta.

2) Ako HŽI nije u mogućnosti ponuditi razumnu alternativnu trasu, temeljenu na potrebama ŽP-a, infrastrukturna naknada za otkazanu trasu se ne plaća.

3) Ranije navedene odredbe se primjenjuju u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti s mandatnim domaćim pravom.

4) Ostale financijske posljedice ograničavanja ili otkazivanja dodijeljenih trasa uređuju se u skladu s Glavom IV ovih Općih uvjeta.

Glava III. – Plaćanje

Načela naplate

Članak 28.

1) Za korištenje željezničke infrastrukture HŽI, u skladu s mjerodavnim pravom naplaćuje infrastrukturnu naknadu.

2) ŽP je dužan platiti infrastrukturnu naknadu za korištenje željezničke infrastrukture u skladu s modelom naplate HŽI-a koji je opisan u Izvješću o mreži, a kojim se određuju različite komponente infrastrukturne naknade.

Izdavanje računa
Članak 29.

- 1) HŽI će ispostaviti račun za usluge predviđene ugovorom o pristupu željezničkoj infrastrukturi.
- 2) Plaćanje se obavlja:
 - na trošak ŽP-a
 - na račun koji odredi HŽI
 - pod uvjetima određenim u ugovoru o pristupu.
- 3) Ako nije drugačije određeno ugovorom o pristupu, sva plaćanja se obavljaju u kunama.
- 4) Svi računi se plaćaju u roku određenom ugovorom o pristupu. U slučaju plaćanja nalogom za plaćanje, obveza dužnika prestaje kada je u cijelosti postupljeno prema nalogu za plaćanje.
- 5) Prijebaj potraživanja strana ugovora o pristupu dopušten je samo za iznose koji nisu sporni ili su predmet pravomoćne i ovršne sudske presude ili druge ovršne isprave.

Glava IV. –Posljedice kašnjenja i prekida prometa

Odjeljak 1. –Pravo regresa za štetu plaćenu ugovornim partnerima željezničkog prijevoznika i HŽI-a

Pravo regresa željezničkog prijevoznika prema HŽI-u
Članak 30.

ŽP ima pravo na naknadu štete od HŽI-a u onoj mjeri u kojoj je ŽP, u slučaju kašnjenja ili prekida prometa, nadoknadio štetu svojim ugovornim stranama (npr. putnicima, pošiljateljima, primateljima) u okviru granica i pod uvjetima određenim domaćim pravom, mjerodavnim Europskim pravom ili međunarodnim pravom, a koja je ŽP-u ili njegovim podizvršiteljima nastala tijekom korištenja željezničke infrastrukture i koja potječe od infrastrukture. HŽI se oslobađa odgovornosti za naknadu štete u skladu sa člankom 36. ovih Općih uvjeta.

Pravo regresa HŽI-a prema željezničkom prijevozniku
Članak 31.

HŽI ima pravo na naknadu štete od ŽP-a u onoj mjeri u kojoj je HŽI, u slučaju kašnjenja ili prekida prometa, nadoknadio štetu svojim ugovornim stranama (npr. drugom ŽP-u ili podizvršitelju HŽI-a) u okviru granica i pod uvjetima određenim domaćim pravom, mjerodavnim Europskim pravom ili međunarodnim pravom, a koju

je HŽI-u ili njegovim podizvršiteljima prouzročio ŽP sredstvima prijevoza koja je koristio ili osobama ili stvarima koje je prevezio, a tijekom korištenja željezničke infrastrukture. ŽP se oslobađa odgovornosti za naknadu štete u skladu sa člankom 38. ovih Općih uvjeta.

Odjeljak 2. –Šteta koju pretrpi željeznički prijevoznik i HŽI

Članak 32.

Odgovornost HŽI i ŽP za naknadu štete koju zbog zakašnjenja ili prekida prometa pretrpi druga ugovorna strana određuje se ugovorom o pristupu.

Glava V. – Administrativni zahtjevi

Članak 33.

ŽP će HŽI-u dostaviti kopiju dokumenata (dozvolu i potvrdu o sigurnosti) i bez odgađanja će ga obavijestiti o svim promjenama ranije navedenih dokumenata i drugih dokumenata koji su potrebni u skladu sa Izvješćem o mreži i u roku od mjesec dana od nastale promjene.

Glava VI. – Odgovornost ugovornih strana u slučaju nesreća i drugih događaja

Odjeljak 1. –Opće odredbe

Opće odredbe

Članak 34.

1) Odredbe glave VI. uređuju odgovornost ugovornih strana.

2) Posljedice zakašnjenja i prekida prometa za svaku ugovornu stranu propisane su člankom 27. i u Glavi IV. ovih Općih uvjeta.

Odjeljak 2. –Odgovornost HŽI-a

Odgovornost HŽI-a

Članak 35.

1) HŽI odgovara:

- za slučaj smrti, tjelesne ozljede i oštećenje zdravlja osoblja ŽP-a
- za štetu na imovini bez obzira na njezino vlasništvo (uništenje ili oštećenje pokretne ili nepokretne imovine, posebice voznog parka)
- za novčani gubitak koji proizlazi iz odštete koju je ŽP zakonski obvezan platiti svojim korisnicima u okviru ograničenja i pod uvjetima određenim domaćim i međunarodnim pravom,

nanesene ŽP-u ili njegovim podizvršiteljima za vrijeme korištenja željezničke infrastrukture i koji potječu od željezničke infrastrukture.

2) Odgovornost za novčani gubitak koji proizlazi iz štete koju je prouzročio HŽI i koju je prema zakonu ŽP obavezan platiti trećim osobama, određena je domaćim ili međunarodnim pravom.

3) HŽI nije odgovoran za novčani gubitak koji proizlazi iz odštete koju je ŽP obavezan platiti u skladu s ugovorima koji za ŽP utvrđuju veće obveze od domaćeg ili međunarodnog prava, osim ako se ugovorne strane drugačije ne dogovore.

Oslobođenje od odgovornosti

Članak 36.

HŽI se oslobađa odgovornosti u onoj mjeri u kojoj je šteta prouzročena:

- krivnjom ŽP-a ili naredbom koju je izdao ŽP, a koja se ne može pripisati HŽI-u
- okolnostima kao što su viša sila ili ponašanje treće osobe koje HŽI, usprkos tome što je poduzeo pozornost potrebnu u posebnim okolnostima slučaja, nije mogao izbjeći i čije posljedice nije mogao spriječiti niti otkloniti

Odjeljak 3. –Odgovornost željezničkog prijevoznika

Odgovornost željezničkog prijevoznika

Članak 37.

1) ŽP odgovara:

- za slučaj smrti, tjelesne ozljede i oštećenje zdravlja osoblja HŽI-a
- za štetu na imovini bez obzira na njezino vlasništvo (uništenje ili oštećenje pokretne ili nepokretne imovine, posebice željezničke infrastrukture)
- za novčani gubitak koji proizlazi iz odštete koju je HŽI zakonski obavezan platiti svojim korisnicima u okviru ograničenja i pod uvjetima određenim domaćim i međunarodnim pravom

nanesenu HŽI-u ili njegovim podizvršiteljima za vrijeme korištenja željezničke infrastrukture korištenim sredstvima prijevoza ili od strane prevoženih osoba ili stvari

2) Pod štetom na imovini u smislu prethodnog stavka podrazumijeva se i sva šteta koja na imovini nastane zbog nesreća i incidenata definiranih u smislu Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, a posebice: troškovi otklanjanja posljedica štetnog događaja ili smanjenja obujma štete pri štetnom događaju, troškovi otklanjanja šteta sa oštećene imovine, troškovi raščišćavanja, troškovi kasacije, troškovi pomoćnog vlaka, troškovi osposobljavanja i prijevoza oštećenih osnovnih sredstava i demontaže i odvoza uporabljenih dijelova i sklopova tih sredstava nakon štetnog događaja u domicil ili do odgovarajuće radionice radi popravka ili kasacije, troškovi tih sredstava nakon popravka, troškovi čuvanja, vještačenja, nadzora i rekonstrukcije štetnog događaja te ostali potrebni troškovi.

3) Odgovornost za novčani gubitak koji proizlazi iz štete koju je prouzrokovao ŽP i

koju je prema zakonu HŽI obavezan platiti trećim osobama određena je domaćim ili međunarodnim pravom.

4) ŽP nije odgovoran za novčani gubitak koji proizlazi iz odštete koju je HŽI obavezan platiti u skladu s ugovorima koji za HŽI utvrđuju veće obveze od domaćeg ili međunarodnog prava, osim ako se ugovorne strane drugačije ne dogovore.

Oslobođenje od odgovornosti Članak 38.

ŽP se oslobađa odgovornosti za naknadu štete u onoj mjeri u kojoj je šteta prouzročena:

- krivnjom HŽI-a ili naredbom koju je izdao HŽI, a koja se ne može pripisati ŽP-u
- okolnostima kao što su viša sila ili postupanje treće osobe koje ŽP, usprkos tome što je poduzeo pozornost potrebnu u posebnim okolnostima slučaja, nije mogao izbjeći i čije posljedice nije mogao spriječiti niti otkloniti

Odjeljak 4. – Nemogućnost korištenja Članak 39.

Ugovorne strane se mogu sporazumjeti da li će i u kojem opsegu biti međusobno odgovorne za nemogućnost korištenja svoje imovine koja je rezultat nesreće ili druge štete. Za potrebe ovog članka, nemogućnost korištenja znači štetu poput gubitka prihoda (infrastrukturne naknade HŽI-a) ili gubitak prihoda zbog nemogućnosti korištenja voznog parka (uglavnom za ŽP).

Odjeljak 5. – Popratni uzroci Članak 40.

Ako su uzroci koji se mogu pripisati HŽI-u ili nekolicini UI-ja i uzroci koji se mogu pripisati ŽP-u ili nekolicini ŽP-a prouzročili štetu, svaka ugovorna strana odgovorna je samo u mjeri do koje su uzroci koji joj se mogu pripisati u skladu s odjeljcima 2. i 3. ove glave prouzročili štetu.

Odjeljak 6. – Gubitak prava na pozivanje na ograničenje odgovornosti Članak 41.

Ukoliko su se ugovorne strane sporazumjele o ograničenju odgovornosti, ono se neće primijeniti ako se dokaže da je šteta nastala činjenjem ili propuštanjem koje je ugovorna strana koja je prouzročila štetu počinila s namjerom da prouzroči štetu ili zbog grube nepažnje.

Odjeljak 7. – Odgovornost za podizvršitelje

Članak 42.

- 1) Kada ŽP u obavljanju prijevoza koristi usluge podizvršitelja koji je željeznički prijevoznik, smije koristiti usluge samo onog željezničkog prijevoznika koji posjeduje valjanu dozvolu i valjanu potvrdu o sigurnosti.
- 2) HŽI i ŽP za svoje podizvršitelje odgovaraju prema istim uvjetima određenim u ovoj glavi.

Glava VII. – Trajanje i raskid ugovora o pristupu

Članak 43.

- 1) Trajanje ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi određuje se samim ugovorom. Sukladno članku 38. stavku 6. Zakona o željeznici, pravo na korištenje infrastrukturnog kapaciteta u obliku trase vlaka odobrava se za razdoblje trajanja jednog voznog reda.
- 2) HŽI ima pravo jednostrano raskinuti ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi, bez otkaznog roka, ukoliko nastupi jedna od slijedećih pretpostavki:
 - ŽP više nije ovlašten obavljati aktivnosti željezničkog prijevoza (osobito ako mu je ukinuta dozvola ili ukinuta potvrda o sigurnosti)
 - Ako ŽP zakasni s plaćanjem dva uzastopna razdoblja plaćanja, kod čega dugovani iznos premašuje protuvrijednost jednog mjeseca korištenja
 - Ako je nad ŽP-om otvoren stečaj i kada domaće pravo dopušta raskid ugovora
 - Ako ŽP prenese dodijeljeni infrastrukturni kapacitet na treću osobu
- 3) ŽP ima pravo jednostrano raskinuti ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi, bez otkaznog roka, ukoliko HŽI izgubi pravo upravljanja željezničkom infrastrukturom.
- 4) Obje ugovorne strane imaju pravo jednostrano raskinuti ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi:
 - u slučaju bilo koje promjene odredbi važećeg zakonodavstva, propisa ili pravila, koje utječu na obveze ugovornih strana, a čije posljedice se nisu mogle predvidjeti i koje sprečavaju ugovorne strane u ispunjavanju njihovih obveza, u kojem slučaju će se primjenjivati otkazni rok od dva mjeseca ukoliko je to moguće
 - bez otkaznog roka ukoliko jedna ugovorna strana očito krši neku od bitnih ugovornih obveza kada se ta obveza odnosi na sigurnost putnika ili stvari
 - s otkaznim rokom od dva mjeseca ako jedna ugovorna strana namjerno ili iz krajnje nepažnje krši druge bitne ugovorne obveze.
- 5) Ugovorna strana koja je svojim postupanjem prouzročila raskid ugovora dužna je naknaditi štetu koja je tim raskidom nastala drugoj ugovornoj strani, osim ako dokaže da šteta nije prouzročena njezinom krivnjom.

Glava VIII. – Povjerljivost

Članak 44.

- 1) Ugovorna strana kojoj je druga strana tijekom pregovora o sklapanju ili tijekom provedbe ugovora o pristupu željezničkoj infrastrukturi priopćila povjerljive informacije ili omogućila uvid u povjerljivu dokumentaciju, ne smije se koristiti tim informacijama i dokumentacijom u druge svrhe osim onih zbog kojih su joj one priopćene. Ova obveza vrijedi i nakon prestanka ugovora, bez obzira na razlog za prestanak.
- 2) Ugovorne strane mogu koristiti povjerljive informacije i dokumentaciju samo u svrhu redovitog poslovanja i osiguranja.
- 3) Bez obzira na obvezu čuvanja tajnosti podataka, svaka ugovorna strana može otkriti informacije bez pristanka druge ugovorne strane kada se od nje to zahtijeva u svrhu ispunjavanja njezinih obveza sukladno važećim propisima.
- 4) Ugovorne strane će uspostaviti odgovarajuće sustave informiranja kako bi osigurale sigurnost zaštite podataka.
- 5) Kao iznimka od odredbi iz prethodnih stavaka ovoga članka, HŽI ima pravo obavijestiti bilo koju zainteresiranu stranu o infrastrukturnom kapacitetu koji je dodijeljen ŽP-u, bez navođenja tvrtke tog ŽP-a.
- 6) Ako se utvrdi da jedna ugovorna strana ne ispunjava svoju obvezu čuvanja tajnosti podataka iz ovoga članka, ta strana odgovorna je drugoj strani za naknadu štete, osim ako dokaže da za nastanak štete nije kriva.

Ugovorne strane mogu se sporazumjeti o ograničenju visine štete koja će biti nadoknađena u takvim slučajevima. Ovo ograničenje se neće primjenjivati ako se dokaže da je šteta nastala činjenjem ili propuštanjem jedne od ugovornih strana, bilo s namjerom ili krajnjom nepažnjom.

Glava IX. – Rješavanje sporova, nadležnost, mjerodavno pravo

Sporovi

Članak 45.

- 1) Svi sporovi između HŽI-a i ŽP-a koji proizlaze ili su povezani s ugovorom o pristupu željezničkoj infrastrukturi rješavat će se u postupku mirenja. Mirenje se provodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje mirenje.
- 2) Ukoliko mirenje ne uspije, ugovorne strane odlučit će treba li se njihov spor riješiti arbitražnim postupkom.
- 3) Ako se ugovorne strane ne suglase o arbitražnom postupku u razumnom roku, za rješenje spora nadležan je sud u Zagrebu.

U slučaju spora primjenjuje se hrvatsko pravo.

Završne odredbe

Članak 47.

1) Ovi Opći uvjeti stupaju na snagu danom objave na Internet stranici HŽ Infrastrukture, a primjenjuju se od 13. prosinca 2015. godine.

2) Početkom primjene ovih općih uvjeta prestaje primjena Općih uvjeta donesenih Odlukom Uprave broj: UI-100-1/13 od 3. listopada 2013. godine.

Broj: UI- 60-2/15
U Zagrebu, 17. srpnja 2015.

Predsjednica Uprave

Renata Suša

